

Tsunami w Japonii,
świat wstrzymał
oddech

50

Nauczmy się kochać
– miłosny przewodnik
„Przekroju”

30

Czesław Miłosz wielkim
poetą był? Zapraszamy
do rozmowy

38

Misie Rysie dzisiaj

PRZE KROJ

10

Wskazują:
**Tym
Bryndał
i Skiba**

NR 11 (3429) / 15 MARCA 2011 / CENA 5 ZŁ
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

INDEKS
371424

ISSN 0035-2488

11

SPRING
SUMMER
2011

vistula.pl

V I S T U L A
the men's world

PRZE KROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

„Przekrój” w sieci:

Dudniące echo odbijało się od ścian, strącając kurz z pajęczyn. Drzwi do pustych pokoi wisiły powyrywane z zawiasów, połamane biurka straszyły drewnianymi zębami. Samotny mężczyzna biegł korytarzem, nawołując z narastającą histerią w głośnie. Odpowiedział mu tylko trzepot ptaków uciekających przez wytłamane okno. Wreszcie roztrzęsiony zatrzymał się i ze złością zaczął szarpać małą plakietkę przyklejoną do ubrania. Zajęczał rozrywany materiał i na ziemię upadł kawałek plastiku z wytartym napisem „Kierownik działu”. Mężczyzna rzucił się biegiem przed siebie, jednak po kilkunastu krokach stanął jak wryty. Cofnął się i ostrożnie zajrzał do jednego z pomieszczeń. Jego uwagę przyciągnęło błękitne światło bijące z wciśniętego w kąt ekranu. W umęczonym sercu obudziła się nadzieja podsycana rządzą władzą – oto szansa, oto cudowny moment, oto ostatnia zapewne okazja zyskania podwładnego. Ostrożnie, by nie spłoszyć marzenia, zaczął podkradać się do wysokiego, odwróconego do niego oparcia fotela. Widział już dźwięki spoczywające na klawiaturze, ekran z drgającymi literami www.przekroj.pl. Z gwałtownym okrzykiem „Ha!” odwrócił obrotowy fotel. Suche skrzypnięcie i łomot – zeschnięte ciało runęło na podłogę. Nadzieja umarła.

Przynajmniej tu nigdy nie jest pusto

twitter.com/przekroj_pl Krótko

przekroj.blip.pl i rzeczowo

Tu zawsze ktoś czuwa:
redakcja@przekroj.pl

JAK ZWYKLE PEŁNI PIEKIELNEGO ZAPAŁU NIE PISZEMY...

...że dzięki Piotrowi Semce z „Rzeczpospolitej” wiemy już, czym się wszyscy zajmowaliśmy w naszej redakcji przez ostatni rok. Otóż robiliśmy „pismo pełne zapału obyczajowej rewolucji. Bez zbytejnej chrześcijańskiej refleksji nad istotą postulatu homozwiązków i innych podobnych idei przebudowy świata od pasa w dół” – i to w dodatku pod zgubnym wpływem „Tygodnika Powszechnego”. Ach, wciórności! Wdzięczni za trafną diagnozę czy-

zmy redaktorowi Semce przebudowy od szyi w górę.

...że konsekwentnie ciągnąc ku piekłu, daliśmy się zwieść piątkowemu „Super Expressowi”, który na stronie tytułowej obiecał „nagie zdjęcie żony Hitlera”. Niżej okazało się, że nie będzie nagości, a jedynie „chłodna żona ludobójcy w bikini”, a parę stron dalej ujrzeliśmy panią Braun w kostiumie kąpielowym, który tyle ma z bikini wspólnego, ile marszałek Niesiołowski

z homozwiązkami. I dobrze nam tak, piekielnikom.

...że wzruszyło nas raptowne przebudzenie spin doktorów premiera. „Szczere wyznanie Kasi Tuski” – zaszeptał błogo „Fakt” i powołując się na blog córki szefa rządu, opisał, jak to zamierzała kiedyś uciec z domu, bo nie chciała nosić aparatu na zęby, lecz „dziś, mądrzejsza o własne doświadczenia, córka premiera doceniła zalety aparatu na zęby”. A obok rodzinne zdjęcie sprzed lat. Pie-
kła nie ma.

...że jest za to kosmos. I okazało się, że przewodniczący Napieralski wylicytował podczas Wielkiej Orkiestry Jurka Owsiańskiego miejsce na pierwszym polskim satelicie naukowym Lem. No i satelita pofrunie w kosmos z wygrawerowanym na wierzchu logo SLD. Bo trochę się domyślamy, co by powiedział Lem, gdyby się dowiedział, że wozi się na nim SLD – a za takie słowa idzie się podobno do piekła.

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

O rosnących cenach cukru: – Kto śpiewa: „Gdy widzę słodycze, to kwicę”? – Ja, ty i każdy inny GOLEC.

W TYM TYGODNIU

- 6 Świat według „Przekroju”
Katarzyny Janowskiej
i Orbita „Przekroju” Piotra Mareckiego
- 8 Tydzień z „Przekrojem”

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Od premiery „Misia” mija w tym roku 30 lat.**
I co? Bez zmian. Absurdów we współczesnej Polsce wystarczyło na kilka równie dobrych scenariuszy – przekonuje Marcelina Szumer
- 14 **Na start dostają 10 tysięcy dolarów.**
Na koniec każdego dnia – tyśiąć. Obowiązki – zabijanie. O najemnikach Muammara Kaddafiego pisze Łukasz Wójcik
- 16 **Z jednej wsi zrobiły się trzy wyspy,** przy czym jedna jest już bezлюдna.
Amfibią do wyspiarzy z Ostrówka w Kujawsko-Pomorskiem dotarła Małgorzata Świąćchowicz
- 18 **Bestia, gangster, gwałciciel... wielbiciel gołębi.** Tak, to wszystko o jednym człowieku – Mike’u Tysonie. Wzruszający portret byłego pięściarza kreśli Maciej Jarkowicz
- 20 **Życie po 12 wyrokach śmierci?** Jest możliwe. Dowód, żywy, nazywa się Michał Pauli. Opowiedział o sobie Rafałowi Kostrzyńskiemu
- 24 **Krótko**

ROZMOWA „PRZEKROJU”

- 26 **Grzegorz Miecugow** o portfelu Polaków rozmawia z Januszem Czapińskim

OD AUTORÓW

Marcelina Szumer

Ja i „Misi” jesteśmy rówieśnikami. Dlatego z zapalem godnym przodowniczkii pracy zasiadłam do poszukiwania współczesnych misizmów. Szybko okazało się, że jestem w kropce – każdego denerwuje przecież co innego. Jednych stan państwa, innych stan dróg w państwie, a pozostali prezes (który zawsze oddaje, gdy jest coś komus wi-nien). O pomoc poprosiłam więc Stanisława Tyma, Rafała Bryndala i Krzysztofa Skibę. Szczegóły na s. 10.

Marcin Sendeccki

We „Własnych tajemnicach” z tomu „To” (2000) pisał Czesław Miłosz: „Wszystkie moje nie-szczęsne tajemnice/Jedna po drugiej będą wypatrzo-ne/Aż powie ktoś: jakie ubogie życie/I ścieżki stam-tąd w górę jakie strome!”. Życie nie było ubogie, ta-jemnicie ważkie, podobnie jak wzloty i upadki. Bę-dziemy o nich rozmawiać podczas Roku Miłosza, ale tylko wtedy, gdy sami sobie na poważną rozmo-wę pozwolimy (s. 38).

Łukasz Wójcik

Oceaniczne fale na te-lewizyjnych migawkach wyglądają tak, jakby się miały zaraz zatrzymać. To „zaraz” trwa i trwa, a woda z ogromną siłą przelewa się przez ko-lejne budynki. Najgor-sza jest chyba nieuchron-ność. Fala jest jeszcze daleko, a ty już wiesz, że twój dom za chwilę przestanie istnieć. I mimo że to wiesz, nadal w nim jesteś. O tym, jak Japoń-czycy nadal nie dają się bogom, czytaj na s. 50.

CYWILIZACJA OD ŚRODKA

- 30 **W łóżku Polacy spędzają czas głównie... z Matką Boską** – usłyszał Piotr Stanisławski od edukatorki seksualnej Alicji Długołęckiej. Pouczające
- 33 **Żebyś wiedział** – wszyscy jesteście piratami
- 34 **Nie możesz się uwolnić od melodii?** Nic się nie bój, nie jesteś sam. O chorobie, którą nazwano *earworms*, Paweł Franczak

KONIEC Z KULTURĄ

- 38 **W Roku Miłosza** rozmowę o dorobku poety proponuje Marcin Sendeccki. Nie musi być miło
- 42 **Björk ją pokochała.** Jarek Szubrycht sprawdza, czy z wzajemnością. Wywiad z Meredith Monk, gwiazdą tegorocznego Festiwalu Piosenki Aktorskiej
- 44 **Mieszka w Polsce od 35 lat.** I wciąż jest nam obcy. Nawet bardziej niż kiedyś. Sylwetka Johna Portera
- 46 **Lektura:** Katarzyna Janowska pyta Lecha Majewskiego, jak ożywić obraz Bruegla

OTWÓRZ OCZY

- 50 **Japonia w chaosie** po trzęsieniu ziemi i uderzeniu tsunami

RECENZJE

- 56 **Film:** Salwa przerażona „Inside Job”
- 57 **Muzyka:** Herma zaskoczony – nowej płyty R.E.M. da się słuchać
- 58 **Książki:** Sadowska nakarmiona
- 59 **Teatr:** Drewniak lubi „Lenza”

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 9 **Kroniki popkultury** Orbitowskiego
- 60 **Rozmaitości z krzyżówką** i jolką, Obyczajówką Witkowskiego, Lewomyślnie Kurkiewicza, Ładnymi rzeczami Salwy i kuchnią Gesslera
- 64 **Stopklatka**
- 65 **Dziennik** Jerzego Pilcha dziś pióra Tadeusza Nyczka
- 3, 24, 66 **Raczkowski**

Ilustracja na okładce: Marta Gliwińska studiouiustracji.com na podstawie zdjęć Polifilm/East News

PRENUMERATA

PRZEZ WYDAWNICTWO – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 a, 00-695 Warszawa, Alior Bank SA 80 2490 0005 0000 4500 1542 1792 i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 88 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – 218,40 zł, półrocznej – 109,20 zł. Informacja udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 69 Prenumerata przez Ruch SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna – (+48) 22 532 88 16; 22 532 88 23, www.ruch.pol.pl

ADRES REDAKCJI:
ul. Nowogrodzka 47 a,
00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

REDAKTOR NACZELNA:
Katarzyna Janowska
DYREKTOR ARTYSTYCZNY:
Kasper Skirgajło-Krajewski
SEKRETARZE REDAKCJI:
Magda Gedźziorkowska, Piotr Witek
SEKRETARIAT:
Karolina Łajkowska, tel. 22 525 99 33

PRZED WSZYSTKIM:
wydarzenia@przekroj.pl,
Paweł Wiczeorek (szef),
Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
Agnieszka Fiedorowicz,
Maciej Jarkowicz, Rafał Kostrzyński,
Anna Szulc, Donat Szyller,
Małgorzata Świąćchowicz,
Joanna Woźniczko-Czczcott;
stałe współpracują: Agata Jankowska,
Marcelina Szumer

CYWILIZACJA OD ŚRODKA:
nauka@przekroj.pl, Piotr Stanisławski (szef), Milena Rachid Chehab,
Olaf Cieszycki; stałe współpracują:
Irena Cieslińska, Urszula Dąbrowska,
Piotr Kossobudzki

KONIEC Z KULTURĄ:
kultura@przekroj.pl, Jacek Wakar (szef),
Marcin Sendeccki (zastępca szefa),
Tadeusz Nyczek, Karolina Pasternak,
Małgorzata Sadowska, Jacek Tomczuk;
stałe współpracują: Kuba Dąbrowski,
Łukasz Drewniak, Sebastian
Frackiewicz, Mariusz Herma, Anna
Jastrzębska, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski

ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:
rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
stałe współpracuje Kaliber 45

PRACOWNIA GRAFICZNA:
Władysław Buchner (wicedyr. art.),
Agnieszka Kwiatkowska,
Adam Szymański, Krzysztof Zakrzewski
FOTODENCJA:
foto@przekroj.pl, Marcin Kapica (szef),
Marek Szczepański; stałe współpracuje
Anna Bajorek

KOREKTA:
Dorota Dul, Tatiana Hardej
PROJEKT GRAFICZNY:
Kasper Skirgajło-Krajewski
STRONA INTERNETOWA:
Marcin Cichoński
ARCHIWUM: Dominika Bok
OBROBKA ZDJEĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: Andrzej Tchórzewski

Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.,
ul. Nowogrodzka 47 a,
00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 55, faks 22 525 99 88

WYDAWCA:
Grzegorz Hajdarowicz
PREZES WYDAWNICTWA:
Jan Godłowski
DYREKTOR WYDAWNICTWA:
Stawomir Mokrzycki
DYREKTOR DS. NOWYCH MEDIÓW:
Artur Rumianek
PROMOCJA I MARKETING:
promocja@przekroj.pl,
Agata Stremeczka (szef),
Jakub Maszkowski

BIURO REKLAMY:
reklama@przekroj.pl, Grzegorz
Makowski, p.o. dyrektora biura
reklam, 695 414 905, Małgorzata
Skorupa 601 432 821, Beata
Drogowska 785 855 883, Agnieszka
Pawelec 601 550 348, Elżbieta Smoleń
501 227 979, Eliza Zyromska
785 855 886
DYREKTOR DYSTRYBUCJI:
Elżbieta Maciążek
DRUK: RR Donnelley

Artykułów niezamówionych nie zwracamy. Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

Natura TREND ELEGANCE, model A.1

Natura KONCEPT ELEGANCE, model K.3

Natura KONCEPT ELEGANCE, model A.9

Elegancja w naturze

natura bez kantu
drzwi bezprzylgowe

Drzwi dostępne wyłącznie w sieci Autoryzowanych Dealerów Porta oraz w ponad 1500 współpracujących z nimi Autoryzowanych Punktach Sprzedaży (APS).

Bełchatów BALSZA 44 633 24 31 • Białystok AWKUR – STOLARKA BUDOWLANA 85 653 93 23 • Bielsko-Biała MTB JASIŃSKI 33 816 33 36 • Błonie CENTROBUD 22 731 81 53 • Bolesławiec JAWA 75 732 05 24 • Busko Zdrój FONTIS 41 378 80 45 • Bydgoszcz DRZWI – TESSA 52 364 67 00 • Bydgoszcz STALREM 52 346 55 23 • Ciechanów WOODCOTE POLAND 23 672 56 36 • Czaplinek-Sikory P.P.H.U. M&G GRZEGORZ KOTŁOWSKI 94 375 47 56 • Czechowice Dziedzice MTB JASIŃSKI 32 215 50 49 • Częstochowa FACHOWIEC 34 360 22 40 • Elk MURBET 87 620 06 20 • Gdańsk BEL-POL 58 301 78 39 • Gdańsk STALREM 58 340 69 50 • Gdynia STOREM 58 668 46 87 • Gdynia WOODCOTE POLAND 58 663 84 00 • Gliwice BEL-POL 32 232 87 58 • Gliwice MAT – BUD 32 331 37 20 • Gorzów Wlkp. BEL-POL 95 722 73 19 • Gorzów Wlkp. STALREM 95 725 03 66 • Grudziądz EKSPOL 56 461 37 78 • Jastrzębie Zdrój HADEX 32 478 81 10 • Jelenia Góra BEL-POL 75 767 83 88 • Kalisz BEL-POL 62 753 67 21 • Katowice BEL-POL 32 252 86 91-92 • Katowice BUDUS Grupa PHMB 32 608 87 87 • Katowice WOODCOTE POLAND 32 202 50 30 • Kielce APOLLOPLAST 41 346 10 11 • Kielce BEL-POL 41 362 68 66 • Kielce FONTIS 41 362 72 41 • Kłodzko STOLPLAST 74 867 46 74 • Kołobrzeg WIK 94 351 64 18 • Koszalin SEZAM 94 342 54 46 • Koszalin TOM-SAN 94 343 54 88 • Kościan EFLI 65 511 95 66 • Kraków BEL-POL 12 417 39 46 • Kraków DREWEX 12 622 88 60 • Kraków HEBAN 12 651 87 62 • Kraków KONSTRUKTOR 12 420 00 12 • Kraków STALREM 12 264 72 25/26 • Kraków WOODCOTE POLAND 12 417 13 00 • Legnica BEL-POL 76 856 03 00 • Lubin BUDUS Grupa PHMB 76 844 39 90 • Lublin INTER GIPS 81 441 72 27 • Lublin PORTO 81 444 60 25 • Lublin WOODCOTE POLAND 81 745 38 46 • Łomża DW DOMEL 86 215 66 15, 86 215 42 22 • Łódź BEL-POL 42 676 76 36 • Łódź EKOCENTR 42 656 73 34/35 • Łódź MATERIAŁY BUDOWLANE 42 674 82 44 • Łódź STALREM 42 653 51 44/45 • Maków Mazowiecki CENTROBUD 29 717 13 48 • Nowa Sól BEL-POL 68 356 33 20 • Nowy Sącz BOGDAŃSKI 18 444 24 13 • Nowy Sącz TOMEX 18 444 11 27 • Olsztyn ALTADOOR 89 533 21 07 • Olsztyn D.P. 89 532 02 17 • Opole BEL-POL 77 454 42 33 • Opole WOODCOTE POLAND 77 402 44 40 • Ostrów Wielkopolski INTAR 62 737 51 48 • Płock BUD-MAT 24 268 65 04 • Płock PIK 24 268 99 66 • Poznań BUDOM MARKET 61 859 83 00/23 • Poznań C.B. PROGRESS 61 873 33 00 • Poznań EKO 61 815 03 44 • Poznań STALREM 61 846 08 60-62 • Przemyśl MULTI-FORM II 16 678 48 31 • Pszczyna KRONODOM 32 738 77 77 • Puławy BEL-POL 81 888 03 49 • Radom FACHOWIEC 48 340 03 45 • Radom OKNO-BUD 48 381 17 95 • Rzeszów BOZ 17 850 51 33/34 • Rzeszów PORTO 17 853 27 15 • Rzeszów WĘPA 17 864 22 80 • Sanok INSTAL – BUD 13 493 24 11 • Słupsk TOM-SAN 59 842 03 22 • Słupsk WOODCOTE POLAND 59 848 59 75 • Suwałki ALMAT 87 563 16 31 • Szafary TOMEX 18 275 40 64 • Szczecin HIPER-GLAZUR 91 485 64 51 • Szczecin STALREM 91 484 73 99 • Szczecinek KPPD Szczecinek 94 372 95 55 • Świdnica BEL-POL 74 856 38 30 • Tarnów TRANSBUD 14 629 80 73 • Toruń DRZWI – TESSA 56 655 92 60 • Toruń IMS PROFI 56 660 52 95 • Tychy MULTI-FORM II 32 227 27 27 • Wałbrzych BEL-POL 74 886 95 00 • Wałbrzych SIRBUD 74 666 88 88 • Warszawa CENTROBUD 22 756 72 36 • Warszawa CENTRUM DRZWI 22 651 03 50 • Warszawa SYKOMAT 22 840 42 57 • Warszawa TECHNOBUD 22 632 85 06 • Warszawa WOODCOTE POLAND 22 796 00 76 79 • Warszawa – Góraszka SYKOMAT 22 780 09 80 • Warszawa – Grodzisk Mazowiecki FACHOWIEC 22 724 35 91 • Warszawa – Łomianki TECHNOBUD 22 751 70 41-44 • Warszawa – Piaseczno SYKOMAT 22 750 68 66 • Warszawa – Pruszków FACHOWIEC 22 728 23 78 • Warszawa – Stara Iwiczna SYKOMAT 22 224 39 31 • Warszawa – Stara Miłostna SYKOMAT 22 773 38 81 • Warszawa – Stare Babice TECHNOBUD – ALSTAL 22 382 41 01 • Warszawa – Tarczyn CENTROBUD 22 727 87 67 • Warszawa – Zabki SYKOMAT 22 781 55 06 • Wejherowo BEL-POL 58 672 30 51 • Włocławek MAJSTER ATLAS KUJAWY 54 412 66 21 • Wrocław BEL-POL 71 325 27 77 • Wrocław BUDUS Grupa PHMB 71 373 19 90 • Wrocław WOODCOTE POLAND 71 346 79 90-91 • Zamość METBUD 84 639 10 09 • Zielona Góra CeMBe 68 320 33 00

ŚWIAT WEDŁUG PRZEKROJU

KATARZYNA JANOWSKA
REDAKTOR NACZELNA

Wszystkie Ryśki to...

K tóż z nas nie pamięta tej kwestii z „Misia” Stanisława Barei. Od powstania kultowej komedii minęło 30 lat, a Ryśków nie ubywa. Absurdów z naszej rzeczywistości też nie.

•••

Dwie nitki autostrady, które się nie spotykają. Tory tramwajowe na odcinku jednej nie bardzo długiej ulicy w Krakowie, które po miesiącach remontu nie mogły trafić na siebie. Polityk, dla którego przyłapanie na kłamstwie czy przestępstwie powinno oznaczać pożegnanie z karierą, a tymczasem zamiast trafić za kratki, zostaje wicemarszałkiem Sejmu i w końcu wicepremierem. Prawnik, którego głównym osiągnięciem życiowym jest małżeństwo z córką prezydenta, ustawiający kandydatów na liście partii, do której nie należy, i o którym można przeczytać w gazetach, że jego kariera się kończy – jakby kiedykolwiek się zaczęła. To tylko nieliczne przykłady absurdów, o których pisze Marcelina Szumer w okładkowym tekście „Przekroju”.

•••

Można się śmiać do rozpuku, tropiąc absurdy polskiej rzeczywistości, ale śmiech ma sens, kiedy staje się początkiem refleksji. Gdybyśmy na śmiechu skończyli, oznaczałoby to, że jesteśmy zarażeni grzechem obywatelskiej obojętności. Wzruszenie ramion, kwitowanie wszystkiego żartem, przekonanie, że mnie to nie dotyczy, jest oddaniem pola, a więc porażką. A pola oddawać nie chcemy. I dlatego z żalem kilka miesięcy przed wyborami obserwujemy, że premier i lider opozycyjnej partii zachowują się jak naczynia połączone.

Kiedy numer jeden w PO, jak trafnie ktoś napisał, szarżeje, traci impet, zaczyna mieć świadomość, że tym razem nie uwiedzie łatwo wyborców, a jedyne, co może teraz zaproponować, to – jak sam mówi – małżeństwo z rozsądku, w tym samym czasie numer jeden opozycji jak co miesiąc staje na Krakowskim Przedmieściu i rośnie w siłę nadmuchany zbliżającą się rocznicą smoleńskiej tragedii. Używa słowa „prawda” jak ostrego noża, którym chciałby zranić przeciwnika. Cień „Misia”, ale w dosyć ponurym wydaniu, kładzie się na rzeczywistości.

•••

I choć „Misia” Barei kochamy, wolelibyśmy, aby nas bawił, a nie nami rządził. A zatem wiedzeni obywatelską troską przypominamy politykom, którzy nie chcą być ze słomy, tylko z krwi i kości, że polityka to wielka i piękna rzecz. Arystoteles uważał, że wskazuje ona, w jaki sposób dążyć do dobra najwyższego, czyli do wolności, równości i sprawiedliwości. Według Arystotelesa polityka to konkretne działania ludzi żyjących we wspólnocie państwowej. Polityka jest działaniem na rzecz obywateli, a ten, kto się obywatelem czuje, ma obowiązek brać w niej udział. Na tym polega dwustronność tego układu. Ale żeby w coś się zaangażować, trzeba widzieć cel. Nie wystarczy mała stabilizacja, polityka drobnych kroków, reakcja na akcję opozycji albo – jak proponuje druga strona – pompowanie się tragedią. To dobrze, że premier publicznie, na łamach prasy robi bilans nie tylko swoich osiągnięć, ale i porażek, że próbuje nawiązać nadwątloną nić komunikacji z obywatelami. Ale to dopiero początek. My, obywatele, czekamy na cele wyznaczone w dłuższej perspektywie niż miesiące przedwyborcze, na cele ambitne, ale jednocześnie możliwe do zrealizowania; na coś, co wyborców jeszcze raz porwie, sprawi, że uwierzą, iż „Miś” będzie nas już tylko bawił, a nie straszyl swoją aktualnością.

ORBITA PRZEKROJU

PIOTR MARECKI

Re:Forma

W zeszłym tygodniu na dzień przed kinową premierą „Italiani” Łukasz Barczyk pokazał publiczności Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie film i popełnił – używając jego słów – samobójstwo, czyli wygłosił wykład na temat jego formy. Rozpoczął od myśli przewodniej filmu, przekazał, co chciał nakręcić, i w punktach wyliczył, jakimi środkami to osiągnął. Reżyser przeanalizował wszystkie aspekty języka filmowego (grę aktorską, rytm, dźwięk, scenografię i tak dalej). Podczas gdy inni twórcy zatrzymują się na poziomie „zostawmy to widzom”, „dzieło ma swoją tajemnicę”, Barczyk zdradził chwytły artystyczne i pootwierał konteksty kulturowe. Podziwiam jego konsekwencję w wymierzaniu policzków zachowawczości i poprawności polskiego kina. Film „Italiani” otwarty na pole teatru (obsadzenie Krzysztofa Warlikowskiego oraz aktorów z Nowego Teatru) i zrealizowany poza rodzimymi standardami (niski budżet, bez udziału PISF) potwierdza regułę, że w niewielkim kapitale realnym może kryć się ogromny kapitał symboliczny eksperymentu, innowacyjności. Na różnicy, a nie podobieństwie reżyser budował dotychczas swój status: nieposłanie poprzedniego filmu na festiwal do Gdyni, korzystanie z nowych technologii i alternatywnych form produkcji, przyznawanie się do „wyklętego” w Polsce Grzegorza Królikiewicza. To dzięki temu w starciu awangarda-konsekracja jest dzisiaj autor „Italiani” najbardziej liczącym się graczem, który może złamać zabójcze dla kina estetyczne status quo oraz tworzyć osobną sieć wpływów i znaczeń. Autorskim kinem i postawą może uruchomić dynamikę zmiany, której jeden z aspektów sam opisał tak: „Sprrowadzenie rozmowy o filmie do rozmowy o formie było moim marzeniem i ono zaczyna się realizować”.

Piotr Marecki – redaktor Ha!artu, członek Restartu, ostatnio pod jego redakcją ukazała się książka „Kultura niezależna w Polsce 1989–2009”

KAMIENCE HERBOWE

zadbaliśmy o każdy detal

Kraków, ul. Poznańska, tel. 12 633 86 40

www.mieszkaniowy.as